

**העותרים** ע"ז ואח'  
ע"י ב"כ עו"ד רעות שאער ו/או הילה שרון ו/או אח'  
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

- נגד -

**המשיבים** 1. מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית  
2. ראש המינהל האזרחי  
ע"י מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה  
משרד המשפטים, ירושלים

3. משה שרביט

ע"י ב"כ עו"ד יעל סינמון ו/או אח'  
אברהם משה סגל, משרד עו"ד

### עיקרי טיעון מטעם העותרים

העותרים מתכבדים להגיש עיקרי טיעון מטעמם, לקראת הדיון הקבוע בהתנגדות לצו על תנאי שניתן ביום 26.2.2026. נוסף לדברים שיובאו להלן, העותרים יבקשו להפנות לאמור בכתבי בית הדין, בהודעות העדכון ובתגובות שהוגשו מטעמם, וכן לתצהירים ולתיעוד הנרחב שצורפו אליהם.

לנוכח התיעוד המצטבר להפריה שיטתית ונמשכת של חובות המשיבים 1-2 (להלן: **המשיבים**) להגן על זכויות העותרים ועל קניינם, בית המשפט יתבקש להפוך את הצו על תנאי למוחלט ולהורות למשיבים לפעול כדלקמן:

א. לנקוט צעדים אפקטיביים להגנה על ביטחונם ורכושם של העותרים במקרקעין מושא העתירה ובכלל זה יעשו שימוש בסמכויות העומדות להם להרחקת המשיב 3 מהמקרקעין, ובפרט משטחי המגורים של העותרים ומהקרקעות המעובדות על ידם.

ב. לנקוט צעדים אפקטיביים שיבטיחו כי המשיב 3 או מי מטעמו הפועלים בהתאם להסכם הרשאה לרעייה לא יחרוג מהשטח שהוגדר באותו הסכם, ובכלל זה ליידע את גורמי האכיפה בדבר גבולות השטח האמור כך שאלה יוכלו לאכוף חריגה ממנו ולמנוע הסגת גבול.

ג. יפעלו להבטיח את גישתם של העותרים למקרקעין מושא העתירה ואת יכולתם לעבד אותם באופן שוטף, לרבות באמצעות הסרת השער שהוצב בשטח.

### **הרקע להגשת העתירה**

1. העתירה שבכותרת הוגשה לפני כשנה. מצב הדברים ערב הגשת העתירה היה כדלקמן:
2. העותרים פנו לבית המשפט הנכבד בבקשה לסעד לאחר שניסו להתמודד עם ההתנכלויות בעצמם, לאחר שניסו להמתין עד יעבור זעם, ולאחר ששבו ופנו למת"ק הפלסטיני ולמשיבים פעמים רבות, ללא הועיל.

הם עשו זאת על אף החשש מנקמה והחמרת ההתנכלויות כלפיהם, ועל אף החשש כי הפגיעה בזכויותיהם לא תזכה לאזון קשבת. כפי שפורט בעתירה, העותרים אינם היחידים שסבלו מנחת זרועו של משה שרביט (להלן: **שרביט** או **המשיב 3**), וממדיניות המשיבים להרחיק חקלאים מאדמותיהם בשל התנגדותו של שרביט לכך שיעבדו אותן, במקום לספק להם הגנה ולהגן על זכויותיהם. חקלאים רבים נוספים, המעבדים קרקעות חקלאיות בשטח B, מוסיפים אף הם להיות מותקפים על ידי שרביט, ולסבול מניסיונותיו לגרש ולנשל פלסטינים ברדיוס גדל והולך.

3. חרף פניות חוזרות ונשנות למשיבים, באמצעות המת"ק, בכתב, בפנייה למפקדי החטיבות המרחביות וליועמ"ש איו"ש – העותרים היו מנועים לחלוטין מהגעה לאדמותיהם ועיבודן החל מחודש אוקטובר 2023. (ראו **פסקאות 38-82** לכתב העתירה).

4. כל ניסיון להיכנס לחלקות מושא העתירה הסתיים בנוק, בעיכובם של העותרים, הרחקתם, החרמת מפתחות וציוד חקלאי, ועוד. ניסיונות תיאום חוזרים ונשנים, בעל פה ובכתב, כשלו. כאשר נכנסו החקלאים לשטח לצורך סיור מתואם עם הצבא – לא עבר זמן רב עד שהמשיב 3 התייצב במקום והם סולקו על ידי החיילים, כביכול על מנת למנוע חיכוך. למותר לציין – מדובר בחיכוך שאותו המשיב 3 יוזם, כשיטת פעולה.

5. כפי שנראה בהמשך הדברים, בחודשים שחלפו מאז הגשת העתירה האלימות מצד שרביט לא שככה. פניות ותלונות שהגישו החקלאים למשטרה כמיטב יכולתם לא הועילו, ואילו הצבא, כשהגיע לשטח, סילק חקלאים מחלקותיהם, ובמקרה אחד אף עיכב אותם משך שעות ארוכות תוך הפעלת אלימות כלפיהם, ואיים עליהם לבל יעזו לנסות לחזור לחלקתם על מנת לעבד אותה. חקלאים שהעזו להגיע לחלקות עשו זאת תוך נטילת סיכון של ממש. הפגיעה החמורה בזכויותיהם של העותרים, אבדן הפרנסה והנזק הכלכלי שנגרם להם הוסיף להצטבר – כתוצאה מאבדן גישה לאדמות החקלאיות, ומהרס ישיר של רכוש חקלאי ויבול.

6. חייהם של התושבים המתגוררים בסביבת המאחז מתנהלים תחת איום מתמיד, והם מופקרים לתקיפות, איומים והסגות גבול. לצד החקלאים, גם משפחותיהם ומשפחות תושבי האזור שאיתרע מזלן ובתיהן מצויים בשטח ששרביט החליט לנכס, חיות תחת אותו טרור תמידי, וחלקן נעקרו מבתיהן בשל מעשי ההפחדה, הוונדליזם והאלימות, חלקם מבוצעים בידי נערים ממאחזו של המשיב 3, חלקם בידי חיילים או בסיועם.

7. העותרים ותושבים נוספים העידו ומסרו תיעוד של אירועים בהם שרביט (לבדו או בלווי צבאי) הגיע ונכנס לבתיהם, תקף אותם ואיים עליהם או על קרוביהם, השחית רכוש ומצלמות אבטחה, ואף דרש מהתושבים להתפנות מבתיהם. תיעוד של פעילות חיילים בצוותא עם המשיב 3 אף הוצג לבית המשפט.

העתק טבלת אירועים בהם היה המשיב 3 מעורב עד ליום 25.5.2026 מצ"ב ומסומנת ע/1.

8. רק בעקבות הגשת העתירה והתגובה המקדמית לעתירה ביום 4.9.2025 (להלן: **התגובה המקדמית**), התברר לעותרים כי למשיב 3 הוקצה שטח למרעה, בלב שטח חקלאי שעובד מאז ומעולם על ידי תושבי האזור. העותרים לא ידעו על כך, משום שהמשיבים והיחידה להתיישבות ממאנים לפרסם את פרטי ההקצאות למרעה בשטחים הציבוריים והממשלתיים בגדה. כחלק מתנאי חוזה ההקצאה היה עליו לפעול כדין, לעשות שימוש בקרקע למטרות מרעה בלבד, ולהמנע מלחרוג מתחום ההקצאה.

9. באירועים שבהם נמנעו העבודות החקלאיות בשל פלישתו של שרביט לאדמות, לא זו בלבד שהחיילים לא פעלו כדי להרחיקו מהשטח החקלאי הפרטי, אלא עצרו את העבודות החקלאיות, הרחיקו את העותרים, ולא אפשרו לעבודות להמשך. התנהלות העומדת בניגוד מוחלט לדין, להנחיות הפסיקה

ולנהלים. עם זאת, בכל כתבי הטענות שהגישו המשיבים עד למועד זה לא הוצגה הצדקה עניינית להתנהלותם של המשיבים, ולא הוסבר האם בכוונתם לשנות את אופן פעולתם להבא וכיצד.

10. בעת שהעותרים נאלצו להימנע מלעבד את אדמותיהם, המשיב 3 הכניס לאדמות אלה את עדר הפרות שברשותו, עבורו הוא קיבל מהיחידה להתיישבות במשרד הביטחון אדמות מרעה באזור אחר, וגרם נזקים כבדים לחלקות ולגידולים ככל שעדיין היו כאלה.

11. אם לא די בכל האמור, בחודש אוקטובר 2023 הציב המשיב 3 שער בדרך החקלאית הראשית אשר חוצה את ואדי פארעה, במרחק מוערך של כ-2-1.5 ק"מ ממאחזו. פניות אל המשיב 2 בדרישה להסרת השער לא זכו להתייחסות. כיתר פעולותיו של המשיב 3 גם הצבת השער הייתה בלתי חוקית ופיראטית, וכיתר פעולותיו הברייוניות, גם זו זכתה תחילה להעלמת עין, אחר כך להתעלמות מפניות העותרים בעניין, ובהמשך לגיבוי, תמיכה ואימוץ מצד המשיבים, שעיגנו את החסימה בצו לאחר הגשת העתירה.

12. השער, הממוקם בשטח פתוח רחב ידיים, ניתן לעקיפה בקלות ברגל, באופנוע, או בטרקטורון דוגמת זה שבו מתניידים המשיב 3 ושותפיו (ללא מספרי רישוי). קשה יותר לעקוף אותו ברכב חקלאי כבד. העותרים, כיתר חקלאי הואדי, אינם יכולים לחרוש, לזרוע לקצור ולטפל בחלקות בנות דונמים רבים בידיהם. כלי רכב וכלי עבודה חקלאיים הם חיוניים עבורם.

13. במהלך כשנה שבה מתנהל ההליך, המשיב 3 לא חדל לגרום נזקים ולהלך אימים על תושבי ואדי פארעה, ולו ליום אחד. במהלך שנה זו, עלה בידיו לגרש את העותר 4, אביו ואחיו מבתיהם, בסיוע ישיר של חיילים. כזכור, העותר 4 דיווח ותיעד למשיבים על פלישת המשיב 3 לחלקתו ועל ניסיון להשתלט על אותה חלקה משך תקופה ארוכה, ללא הועיל, ואף הגיש שורה של תלונות באפיק הפלילי שלא הובילו לדבר, עד שהתייאש מאפיק זה.

14. משפחתו של העותר 4, משפחת א', הכוללת את העותר 4, אשתו וילדיו הקטינים, אחיו מ', אשתו וילדיו, והוריו המבוגרים של העותר 4 – עזבה את ביתה בואדי פארעה לאחר מספר תקיפות ופשיטות על בתי המגורים שבוצעו על ידי חיילים במעורבות המשיב 3 ושותפיו. במהלך הפשיטות הושחתו ציוד, ריהוט ומזון, תשתיות מים וחשמל ומצלמות אבטחה הוצאו מכלל שימוש, ילדי המשפחה הוצאו באלימות ממיטותיהם אל הקור הלילי, ואחיו של העותר 4 הוכה באכזריות על ידי החיילים. התיעוד הוצג לבית המשפט הנכבד (ראו הודעת העותרים מיום 27.1.2026).

15. כפי שתואר כבר בעת הגשת העתירה, מדובר במהלך נמשך במסגרתו המשיב 3 פועל לגירוש משפחות רבות מהאזור, בחלק ניכר מהמקרים קיים דיווח ברור ואף תיעוד למעורבות הצבא באירועים אלה. דודיו של העותר 4, נשותיהם וילדיהם כבר גורשו מבתיהם בואדי פארעה, לאחר שגם צו למניעת הטרדה מאיימת שהוצא לטובתם לא בלם את ההטרדות מצד המשיב 3. פניות אל המשיבים ואל משטרה בעניין זה לא הועילו למנוע את עקירתם הכפויה והשתלטות המשיב 3 על בתיהם והשטחים שסביב הבתים. שכן, הצו שהוצא נגד המשיב 3 לא נאכף (ראו פסקאות 24-37 לכתב העתירה, והודעות העדכון מטעם העותרים מהימים 2.12.2025, 27.1.2026 ו-4.3.2026).

16. גם לנוכח פניות דחופות שנשלחו בזמן אמת, המשיבים לא פעלו על מנת לחדול את מהלכי האיומים והטלת הטרור שהובילו לגירושן של משפחות נוספות.

17. בחודשיים האחרונים, מאז ניתן צו הביניים בהליך זה, עבר המשיב 3 להטריד משפחות נוספות המתגוררות בסמיכות לקרקעות מושא עתירה זו: להגיע לחצר ביתן ביום ובלילה, בחול ובחג, לפתוח את ברזי המים שהמשפחות רוכשות בכסף רב, להביא את פרותיו לרעות בחצריהן ולהפריע להאכלת והשקיית הצאן שכבר אינו יוצא למרעה, להזעיק צבא לביתם ללא כל עילה, להטריד ילדים בדרכם לבית

הספר, ועוד. הוא אף החל להקים מאחז נוסף ממש מעל מתחמי המגורים של אותן משפחות שככל הנראה סומנו על ידו כיעד הבא לגירוש. גם כאן, עשרות רבות של פניות למשטרה ומספר תלונות שהוגשו – לא טופלו בטענה שלא זוהתה עבירה פלילית, ולא הועילו בדבר.

18. לאחר שבועות רבים של הטרדות יומיומיות על ידי שרביט, בסיוע קטינים ושותפים נוספים ממאחזו כל שעות היממה כאמור, המשפחות המוטרדות נאלצו לבקש להוציא נגד המשיב 3 צו למניעת הטרדה מאיימת (ה"ט 3169-05-26 ----- נ' שרביט 12.5.2026)). הבקשה התקבלה לנוכח שפע ראיות להטרדה המכוונת.

העתק הבקשה, פרוטוקול והחלטה על מתן הצו נגד המשיב 3 מיום 12.5.2026 מצ"ב ומסומן ע/2

19. לאחר הוצאת צו האוסר על המשיב 3 להתקרב למתחם המגורים של משפחת א' עבר המשיב 3 להטריד ולהתנכל למשפחות אחרות באזור, המתגוררות כמה מאות מטרים מערבה ממתחם המגורים של משפחת א'. הוא אינו מושך את ידו מניסיון להתיש, להפחיד ולייאש את תושבי אזור ואדי פארעה הפלסטינים, ולו ליום אחד.

תיעוד אירועי הטרדה מהשבועות האחרונים 3 מצ"ב באמצעות מערכת נט המשפט.

20. ביום 25.5.2026 ערכו העותרים סיור באדמות החקלאיות מושא העתירה בליווי באות כוחן. החלקות המצויות בלב אזור חקלאי מטופח מאין כמותו, הפכו לשטחים יבשים מוזנחים ועזובים בשנים שבמהלכן לא יכלו העותרים לעבדן. כל ציוד אשר נמצא בשטח, ובכלל זה תשתית השקיה, בורות מים, מחסנים וגדרות ששימשו לתחימת החלקות – הושחת, הוסר ונמצא זרוק בצדי הדרכים.

21. לעותרים התברר כי חידוש עיבוד החלקות ידרוש מאמצים אדירים רבים והשקעה כספית בלתי מבוטלת, בשל מצבן של החלקות והתשתיות החקלאיות. על מנת לעשות כן, על העותרים לדעת כי הגישה לשטחים החקלאיים תינתן באופן רציף וקבוע כך שניתן יהיה להסתמך עליה לאורך זמן, ולא באופן ספורדי בלבד.

[התמונות הוסרו]

## עיקרי הטיעון המשפטי

22. כתב התשובה לעתירה מטעם משיבי המדינה הוא קטלוג המפרט באריכות אילו צעדים ואמצעים יש בידי המשיבים כדי לקיים שלטון חוק ולהבטיח את זכויותיהם של מוגנים, דוגמת העותרים הנפגעים מאלימות לאומנית. המשיבים גם מצאו להצהיר באריכות בדבר החשיבות שהם רואים בהפעלת סמכויות אלה.

23. אלא שכל האמור אינו רלוונטי לענייננו, משום שהמשיבים בוחרים שלא לפעול באף אחד מערוצים אלה במקרה המובהק שלפנינו, ואינם מנמקים את טעמיהם להימנעות מכך, מלבד האמירה הריקה שנתון להם שיקול דעת ואין מקום להתערב בהפעלתו.

24. למרבה הצער כבר הוכח כי שיקול דעת המשיבים הופעל באופן פגום, בלשון המעטה, בענייננו. משך חודשים ושנים, לא נעשה דבר על מנת להגן על זכויות העותרים ועל הגישה לקניינם. המשיבים אף אינם מגלים דעתם כי בכוונתם לפעול באופן שונה לעתיד לבוא. מכאן עולה הצורך הברור בהתוויית הנחיה שיפוטית בעניין.

25. עמדת המשיבים, לפיה אין מקום לחייבם לאפשר לעותרים גישה לאדמותיהם, סותרת את הוראות ההלכה הפסוקה ואינה מנומקת. אף הניסיון להטיל על גופים אחרים את האחריות להסדרת מגבלות

התנועה בשטח והשמירה הכוללת על הסדר הציבורי באזור מושא העתירה – אינו יכול להתקבל. סמכויות שהופקדו בידי המשיבים – עליהם להפעילן בסבירות, בהלימה עם המצב העובדתי וההתפתחויות בשטח, ותוך מתן משקל ראוי לזכויות האדם של העותרים. טיעון בדבר קיומו של שיקול דעת וקיומם של משאבים מוגבלים אינם מחסנים את המשיבים מפני ביקורת שיפוטית.

נעמוד על הדברים כסדרם :

#### א. חובת המשיב 1 לאפשר גישה לאדמות חקלאיות ועיבודן הבטוח

26. החובה להגן על זכויות האדם של האוכלוסייה המוגנת בשטח הכבוש עוגנה בפסיקה הישראלית לאורך עשורים כחלק אינהרנטי מהדין הישראלי. נקבע, כי "מפקד האזור מופקד לא רק על שמירת הסדר והביטחון של התושבים אלא גם על הגנת זכויותיהם, ובייחוד על זכויות האדם החוקתיות הנתונות להם. הדאגה לזכויות אדם עומדת במרכז השיקולים ההומניטריים שחובה על המפקד לשקול" (בג"ץ 10356/02 **הס נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית**, פ"ד נח(3) 443, 455-456 (2004); בג"ץ 202/81 **טביב נ' שר הביטחון**, פ"ד לו (2) 622, 632 (1981)).

כך בכלל, וכך בפרט לעניין הגנת הקניין, החזקה וזכות הגישה לשטחים חקלאיים (ראו סעיפים 43, 46 לתקנות האג, סעיף 53 לאמנת ג'נבה הרביעית). החובה המוטלת על הגורם הצבאי בשטח על פי הדין ההומניטארי טומנת בחובה גם את החובה להגן באופן אקטיבי על רכושו של הפרט המוגן בשטח הכבוש, כפי שביטא בית המשפט הנכבד לא אחת :

"זכות הקניין מוכרת אף היא כזכות יסוד חוקתית מוגנת. היא מוכרת ככזו מכוח המשפט החוקתי בישראל על פי סעיף 3 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. היא מוגנת מפגיעה גם במשפט הבינלאומי. הפגיעה בזכויות קניין, ובכלל זה הפגיעה בזכויות מקרקעין של הפרט אסורה על פי דיני המלחמה של המשפט הבינלאומי, אלא במקום שהדבר הכרחי לצרכי לחימה." (בג"ץ 7862/04 **אבו דאהר נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון**, פד"י נט (5) 368, עמ' 37-376 (2005); ראו גם בג"ץ 4764/04 **רופאים לזכויות אדם נ' מפקד כוחות צה"ל בעזה**, פ"ד נח(5) 385, עמ' 393-394 ועמ' 408 (2004); בג"ץ 9949/08 **חמאד נ' שר הביטחון**, פס" 15 לפסק הדין (25.12.2014)).

27. בעניין מוראר נקבעה הלכה, ולפיה למפקד הצבאי חובה לספק הגנה אפקטיבית לחקלאים המעבדים את אדמותיהם באופן שיאפשר להם גישה בטוחה לאדמות, וכי מניעת הגישה לאדמות אינה בגדר אמצעי מידתי כאשר החקלאים נתקלים באלמות. בית המשפט אף קבע כי כאשר חובה זו מופרת – יש מקום להתערבות מדויקת בשיקול דעת המשיבים ולהנחייתם (בג"ץ 9593/04 **מוראר נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון** פ"ד סא(1) 844 (2006) (להלן: **עניין מוראר**)).

"מדיניות המונעת מפני תושבים פלסטינים להגיע לאדמות השייכות להם, לשם השגת תכלית של הגנה עליהם מפני התקפות המכוונות נגדם, הינה כמדיניות המצווה על אדם שלא להיכנס לביתו על מנת להגן עליו מפני שודד האורב לו שם על מנת לתקפו. בנסיבות הענין שלפנינו, מדיניות כזו כפתרון יחיד למצב בשטח אינה רציונלית שכן היא פוגעת בזכויותיהם של החקלאים הפלסטינים לחופש תנועה ולקנין באופן שאינו פרופורציוני. ככלל, על המפקד הצבאי למלא את חובתו להגן על ביטחונם של התושבים הפלסטינים בדרך אחרת... **על המשיבים לנקוט בכל האמצעים הנדרשים** על מנת להבטיח את ביטחונם של החקלאים הפלסטינים באזורים אלה. ההגנה על הפלסטינים צריכה להינתן על דרך של הקצאת אבטחה הולמת, מתן הנחיות ברורות לכוחות הצבא והמשטרה כיצד

לנהוג, והטלת מגבלות שתהיינה אפקטיביות כלפי אותם אנשים המתנכלים לפלסטינים תוך הפרת החוק. אין אפוא ספק, כי על המשיבים לפעול בכל האמצעים העומדים לרשותם על מנת להגן על ביטחונם של החקלאים הפלסטינים המגיעים לעבודה באדמותיהם וכן עליהם לפעול על מנת להגן על זכויותיהם הקנייניות של העותרים לבל תיפגענה שלא כדין. הגם שאין בידו של בית משפט זה לקבוע מה יהיה היקף הכוחות שיוקצה למשימות אלה ומה יהיו הפעולות המבצעיות שיינקטו, הרי שבידינו לומר כי ההגנה על ביטחונם וקניינם של התושבים המקומיים היא מהחובות הבסיסיות ביותר המוטלות על המפקד הצבאי בשטח. מודעים אנו לכך שהצהרת הכוונות של באי-כוח המשיבים בענין זה אינן הצהרות בעלמא. משוכנעים אנו כי הקמת הצוות הבינמשרדי והניסיון לטפל באכיפת החוק באזור הינם מהלכים שהוחלט עליהם מתוך כוונות כנות והכרה בחובה המוטלת על גורמי הצבא והמשטרה הפועלים באזור. אולם תכניות וכוונות לחוד ותוצאות לחוד, והתוצאות אינן מלמדות על הצלחה בתחום האכיפה. אשר על כן, על אף הקושי במתן הנחיות שיפוטיות בסוגיה זו ראינו לעמוד באופן כללי על העקרונות שראוי כי ינחו את המשיבים בטיפול בסוגיה האמורה." (עניין מוראר בעמ' 871-864, ההדגשות הוספו).

28. הלכה זו אוששה, הורחבה והובהרה פעמים רבות בפסיקה בשנים שחלפו מאז. בית המשפט הנכבד שב וקבע כי מניעת פגיעה בקניין הפרטי, ובין היתר מתן גישה לאדמות חקלאיות המהוות גם מקור פרנסה, היא בליבת חובותיו של המשיב 1 (בג"ץ 5439/09 עבדאלקאדר נ' ועדת העררים הצבאית פסקה 11 לפסק דינה של הנשיאה בניש (20.3.2012); בג"ץ 1308/17 עיריית סלואד נ' הכנסת (9.6.2020); בג"ץ 6896/18 טעמה נ' המפקד הצבאי בגדה המערבית (6.3.2022). להרחבה ראו פסקאות 99-104 לעתירה).
29. נקבע כי הטלת מגבלות תנועה על תושבים מוגנים, קרי הענשתם הלכה למעשה, לכאורה כדי להגן עליהם מפני אלימות, משדרת כניעה בפני מפירי חוק וכמוה כמתן פרס לאלימות (בג"ץ 794/17 זיאדה נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (31.10.2017)).
30. המשיבים 1-2 הם הגורמים האמונים על הטלת הגבלות תנועה ועל הסדרת עיבודן של קרקעות חקלאיות או הטלת הגבלות על עבודות אלה. לא בכדי מפורסמות הנחיות המשיב 1 לחיילים בשטח בעניין הפעלת סמכות זו. אלא שמהמסכת העובדתית עולה כי המשיבים עצמם מפריס הנחיות אלה בריש גלי, ואף פועלים בניגוד מובהק להלכה הפסוקה. כך פעלה החטיבה המרחבית משך שנים כאשר מנעה מהעותרים גישה לאדמותיהם.
31. חובתם הכללית של המשיבים להגן על תושבים מוגנים מפני התעמרות, פגיעה ברכוש וצורות שונות של רדיפה עוגנה פעם אחר פעם בפסיקת בית המשפט הנכבד, לרבות במהלך התקופה האחרונה (ראו למשל: בג"ץ 8117/23 ראש מועצת הכפר סוסיה נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (29.7.2024); בג"ץ 8963/23 כעאבנה נ' שר הביטחון (3.2.2025); בג"ץ 5825/10 נוואג'עה נ' שר הביטחון (2.2.2014)).
32. שער הברזל שהציב המשיב 3 בלב השטח החקלאי הוא נדבך נוסף של מניעת גישה. בעניין זה, הליך קבלת ההחלטות הפגום ברור וגלוי על פני הדברים. מעשה המתחיל בצעד בלתי חוקי ופיראטי בידי אזרח, מסתיים בהוצאת צו חסימה המעגן באופן חוקי הגבלת תנועה הנאכפת רק על בעלי האדמות (לא על המשיב 3 ושותפיו) במקום שרירותי ונידח.

33. ברור לכל בר דעת הנמצא במקום, כי מיקומו של השער, בלב שטחים חקלאיים פתוחים – אינו יכול לשרת כל תכלית כשרה – ביטחונית או אחרת, מלבד הרחקת כלים חקלאיים מאדמות חקלאיות פרטיות, המצויות ברדיוס של כ-1.5-2 ק"מ ממאחזו של המשיב 3.



מיקום השער, בלב שטח חקלאי פתוח, סמוך למאחז המשיב



מיקום השער ביחס לכביש הוואדי הסמוך ולמאחז המשיב 3

34. המשיבים טוענים כי קיימת דרך חקלאית חלופית שבה יכולים חקלאי האזור לעשות שימוש, אך מסרבים לציין היכן היא. גם בתשובתם לעתירה, הם נותרו נאמנים לסירובם בלתי מנומק ואבסורדי זה.

35. אילו החליטו המשיבים, לאחר ששקלו בדבר בעצמם, לפעול על מנת למנוע מעבר מהשטחים הפתוחים אל הכבישים הסמוכים כדי למנוע ביצוע "מעקף רכוב" של מחסום חמרה הסמוך, כפי שטענו, האמצעי ההגיוני והמידתי לכך עשוי היה להיות חסימת נקודת המעבר מקצה הדרך החקלאית אל הכביש, מדרום וממערב למאחזו של המשיב 3. אין כל הגיון בהצבת חסימה באמצע הדרך החקלאית, בלב שטח פתוח, והדבר אינו משרת כל תכלית, מלבד אולי הענות לדרישותיו של המשיב 3.

## **ב. אחריות משיבי המדינה למצב הדברים הקיים וחובתם להפעיל את סמכויותיהם**

36. עמדנו על חובת המשיבים להפעיל את סמכויותיהם באופן סביר, מידתי ואפקטיבי על מנת לקיים שלטון חוק, להבטיח כי זכויות האדם של התושבים המוגנים נשמרות, ולהבטיח קיום הסדר הציבורי.

37. המשיבים ביקשו לטעון כי אין בידיהם סמכויות היכולות לשנות את מצב הדברים בשטח, בניסיון להתנער מאחריותם ולגלגלה לכתפי אחרים, בטענה כי אין להם סמכויות רלוונטיות היכולות להשפיע על התנהלות המשיב 3 או להרתיעו, כי אין להם משאבים, ועוד. לכאורה, המשיבים 2-3 חסרי אונים, ואינם יכולים לסייע על אף רצונם בכך.

38. לא היא. בידי המשיבים סמכויות נרחבות ביותר, ובעלות כוח הרתעה למניעת הפרת גבול ולהבטחת היכולת לעיבוד בטוח של שטחים חקלאיים, אותן הם מפעילים ביד רחבה כאשר רוצים הם לעשות כן. לצד הסמכות לאכוף את דיני התכנון והבנייה, ולסגור בצו שטחים פרטיים לכניסת מסיגי גבול, ורק לשם הדגמה – בידי המשיבים סמכות מכוח סעיף 60 לצו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1651), תשי"ע-2009 לתפיסת רכוש לגביו קיים חשד מבוסס כי שימש לצורך ביצוע עבירה; בידיהם סמכויות נרחבות ביותר לנקיטת אמצעי ביטחון בהתאם לסעיף 326 לצו, לרבות חיוב המשיב 3 לבצע עבודות גידור שיתחמו את השטח שהוקצה לו או לאפשר עבודות אלה; כמו כן, בידיהם סמכות לשקול להטיל על מתנחלים צווי הגבלה אישיים, ולערוך שימועים מקדימים בעניין זה.

39. מחובתם של המשיבים להפעיל את הסמכויות המסורות בידיהם בשוויון, באופן שקול, סביר ואפקטיבי. החלטה להימנע מהפעלת סמכות בנסיבות הדורשות זאת טעונה הנמקה סבירה, לא פחות מהחלטה להפעלת הסמכות (בג"ץ 295/65 אופנהיימר נ' שר הפנים, פ"ד כ (1) 309-331 (1966); בג"ץ 1027/04 פורום הערים העצמאיות נ' מועצת מקרקעי ישראל, פס' 51 לפסק דינה של השופטת ארבל (9.6.2011)). על הפעלת הסמכות להיעשות באמצעים אפקטיביים להשגת תכליותיה. הפעלת אמצעים שאינם אפקטיביים אינה משרתת את האינטרס הציבורי, ומשמעה פגיעה קשה בשלטון החוק, ההולכת וגדלה עם חלוף הזמן שבו אי החוקיות נותרת על כנה (עע"מ 2469/12 ברמר נ' עיריית תל אביב יפו, פס' 46-47 לפסק דינה של המשנה לנשיא נאור ופס' 4 לפסק דינו של השופט רובינשטיין (25.6.2013), להלן: עניין ברמר).

40. אף שנתון בידי המשיבים שיקול דעת בבחירת האמצעים לאכיפת חוק, שיקול דעת זה אינו בלתי-מוגבל. הוא נגזר מהחובות המוטלות עליהם בגדריו של המשפט המנהלי והחוקתי הישראלי. על כן, המשיבים אינם יכולים לצאת ידי חובה בטענה כי נמסר להם שיקול דעת לעניין אופן הפעלת סמכויותיהם, מבלי לנמק מדוע הם נמנעים לאורך זמן מלנקוט פעולה כלשהי מכל מגוון הכלים העומדים לרשותם, על מנת להשיב את הסדר הציבורי על כנו.

41. נפסק, כי על הרשויות לקיים בקרה עצמית שוטפת בכל הנוגע לאמצעים המשרתים אותן, ולהתאים את פעולתן למסקנות הנגזרות ממבחן התוצאה המעשי. היצמדות דווקנית למדיניות שתוצאתה פגיעה בזכויות, אפליה וזילות שלטון החוק – אינה בגדר מדיניות המצביעה על הפעלת שיקול דעת סביר. מדיניות כזו אף עלולה להצביע על שקילת שיקולים זרים (בג"ץ 8806/10 רגבים נ' ראש הממשלה, פסקה 7 לפסק הדין (4.9.2011); והשוו: בג"ץ 10202/01 ארגון סוכנים ובעלי תחנות הדלק בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 5 לפסק הדין (30.7.2003)).

42. בעניין זה חלים כללי המשפט המינהלי באשר לאופן הפעלת שיקול הדעת של הרשות:

"כאשר האמצעים בהם נוקטת רשות מינהלית אינם נושאים פרי, הימנעות מנקיטה באמצעים נוספים עלולה, בנסיבות מסויימות, להוביל למסקנה כי למעשה הרשות נמנעה ממילוי חובתה להפעיל שיקול דעת, או כי שיקול הדעת שהפעילה לוקה בחוסר סבירות. ... כאשר מדיניות האכיפה הקיימת אינה מובילה לתוצאה הרצויה, על הרשות לכל הפחות לשקול את הפעלתם של אמצעי אכיפה נוספים המצויים בסמכותה. הימנעות משקילת אמצעי אכיפה נוספים בנסיבות אלה עלולה לעולת כדי פגם בהתנהלותה של הרשות, המצדיק את התערבותו של בית המשפט" (עניין ברמר, פס' 48 לפסק דינה של המשנה לנשיא נאור).

"חוק הוא חוק, וסדרי עדיפויות אינה מילת קסם, ועל הרשות האחריות לבדיקה עצמית מתמדת הן של סדרי העדיפויות והן של מימושם" (בג"ץ 5337/09 רגבים נ' שר הביטחון, פסקה ט' לפסק הדין (10.8.2011)).

43. גם אם לא ניתן לדרוש או לצפות לאכיפה מלאה או מושלמת, הרי האמצעים ומדיניות האכיפה חייבים להיות כאלה שיש בידם לאכוף את החוק, להבדיל ממדיניות שיש בה העלמת עין מוחלטת ואף עידוד של הפרת חוק. ככל שהאמצעים שננקטים אינם מספיקים להשגת המטרה – יש להוסיף ולנקוט צעדים ככל הנדרש באופן סביר להשגת התוצאה המתבקשת (השוו: בג"ץ 6298/07 רסלר נ' שר הביטחון, פס' 55-61 לפסק דינה של הנשיאה ביניש, פס' 7 לפסק דינו של השופט מלצר, פסקה 2-4 לפסק דינה של השופטת חיות (21.2.2012); בג"ץ 7426/08 טבקה נ' שרת החינוך, פס' 45 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה (31.08.2010)). כך בכל הקשר שהוא, ומקל וחומר בהקשרים הנוגעים להגנה על זכויות אדם ועל אינטרסים ציבוריים חשובים אחרים (בג"ץ 7292/14 מוסא נ' שר הביטחון, פס' 33 (1.9.2016); בג"ץ 8887/06 תושבי מגרון נ' שר הביטחון, פס' 15 (29.8.2012)).

44. הדברים נכונים מקל וחומר בענייננו, כאשר הפרת החוק, האלימות והכאוס באזור מושא העתירה נוצרו מלכתחילה במעורבות ובתמיכה של המשיבים.

45. נזכיר: המשיבים 1-2 הם שסייעו למנוע מהעותרים גישה לאדמותיהם, כאשר חיילים הרחיקו את העותרים מן השטח פעם אחר פעם. חיילים הם שנמנעו מלהגן על העותרים מפני המשיב 3 ושותפיו בעת שניסו לעבד את החלקות. הם פעלו להחרמה של כלים חקלאיים. הם שעייגנו חסימה פיראטית שהציב המשיב 3 בצו מבלי ליתן לעותרים פתחון פה. הם שדרשו מהעותרים תיאום לכניסתם לשטח שלהם ולא השיבו לבקשות תיאום חוזרות ונשנות.

46. על כן, הם מושתקים מלטעון כי אין בידם לעשות דבר מלבד ניהול שיחות ידידותיות עם המשיב 3, ככל שהאחרון מבקש להטיל טרור על כל סביבתו. הם אינם יכולים לצאת ידי חובה באמירה שהמאחז יוצר מפגע בלתי נשלט. אם אין בידי המשיבים לשלוט ולסכל את הפגיעה בסדר הציבורי בסביבת המאחז, באופן שתושבי האזור יוכלו לקיים את שגרת יומם ולעסוק במשלח ידם על מנת להתפרנס – הדרך

**פתוחה בפני המשיבים להרחיק את המשיב 3 ושותפיו מהאזור, או לפנות את המאחז הבלתי חוקי מן האזור.**

47. במאמר מוסגר ולשם השלמת התמונה, נבהיר כי המאחז שהקים המשיב 3 עומד על תלו לרצונם של המשיבים, בהתאם למדיניותם והחלטותיהם, להקצות לו משאבים ולהימנע מאכיפה מנהלית בעניינו. אמנם, מדיניות זו והחלטות אלה אינן עומדות לביקורת במסגרת עתירה זו, אך מתחייב להבהיר את הקשר הדברים. משיבי המדינה אינם יכולים להחזיק במקל משני קצותיו: מחד לטעון כי המשיב 3 נמצא מחוץ לשליטתם, וכי אין להם משאבים לאבטח את השטח סביבו מפני פעולותיו, ומנגד, להמשיך לאפשר את התפתחות המאחז, ולטעון כי אין הצדקה להפעיל נגדו כלים מנהליים, דוגמת צווי הגבלה אישיים, שנועדו למצבים אלה בדיוק.

48. המשיב 3 יושב על חלקת קרקע שהוקצתה לו ולאחיו בהקצאת משנה ללא מכרז וללא פרסום, מידי הממונה על הרכוש הממשלתי והנטוש שהנו קצין מטה במשיב 2, באמצעות החטיבה להתיישבות. חוזה ההקצאה צורף להודעה המעדכנת מטעם המשיבים מיום 10.2.2026, הקצאה זו מחודשת מדי שנה, לפחות מאז שנת 2021, ואף חודשה לפני חודשים אחדים ביום 1.3.2026. מחובתו של המשיב 2 לפקח על הקצאה זו ועל אופן מימושה, אך חובה זו מופרת בעניינו. (לעניין חובת הפיקוח של המשיבים על התנהלות החטיבה להתיישבות בשטחים בגדר הסמכויות שהואצלו לידיה, ראו למשל: בג"ץ 9518/16 פרופ' אלון הראל נ' כנסת ישראל, פסקאות לט-לה לפסק דינו של השופט רובינשטיין (5.9.2017); בג"ץ 3301/15 ח"כ זהבה גלאון נ' סיעת הליכוד בכנסת ה-20, פסקה כא לפסק דינו של השופט רובינשטיין (29.6.2015)).

49. מדיניות המשיב 2 לקבל החלטות על הקצאות ממין זה ועל חידושן והארכתן במחשכים הוסיפה חטא על פשע, ביצירת ערפול מכוון של גבולות הגזרה החוקיים במסגרתם מותר למשיב 3 לפעול. בחסות חוסר השקיפות, המשיב מוסיף לטעון כי כל הקרקעות באזור הוא שלו, ולהפעיל את כוחות הביטחון באזור כפי רצונו (לטיעון בעניין חובת השקיפות והפרסום של צווי הקצאה, ראו: בג"ץ 2174/21 שלום עכשיו נ' שר הביטחון (23.12.2024); בג"ץ 4976/22 שלום עכשיו נ' החטיבה להתיישבות (תלוי ועומד)). יובהר עוד, כי טענת המשיבים המסורבלת, לפיה ההקצאה הנתונה למשיב מצויה ממילא בתוך "פוליון של אדמות מדינה" ועל כן אין חשיבות להבהרת גבולותיה, היא מגוכחת כמעט במידה שהיא נפסדת. הלא רק לאחרונה התעקשו המשיבים לסלק כמה מהעותרים מחלקה שלא נערך בה (ככל הנראה) פירוק שיתוף ולסגור את שטחה באופן הרמטי כדי למנוע הסגות גבול ברוש ממשלתי. נראה שהמשיב 3 זוכה למדיניות נוחה ומתחשבת מזו שעמה מתמודדים יתר תושבי האזור.

50. למבנים שהוקמו שלא כדין במאחז המשיב 3 הוציאו משיבי המדינה צווי הריסה ופינוי כבר בשנים 2021 ו-2023. אכיפה בפועל הנמצאת בתחום סמכותו של המשיב 2 – אינה מתבצעת וגם אינה נראית באופן. נגד הימנעות המשיבים מאכיפה הוגשה עתירה לפני כשנתיים (עת"ם 10364-09-24 שלום עכשיו נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (22.12.2024)). בפסק הדין בעתירה נקבע, כי על המשיבים 1-2 לנמק הימנעותם מביצוע צווי ההריסה ומיקום ביצוע האכיפה בסדרי העדיפויות של המשיב 2.

51. במענה לפניית העותרים בדרישה להצגת ההנמקה, נמסר כי ביצוע צווי הפינוי מצוי במדרג העדיפות הנמוך (דרגה 7), בין היתר משום שלא מצאו כל בסיס לטענה לפיה המאחז פוגע בסדר הציבורי: "על אף הטענות שהעליתם במסגרת הליך בדבר הפרת הסדר הציבורי בגין הימצאותו של המקבץ, לא נמצא על ידינו כל ביסוס לטענות ממין אלה. זאת חרף בדיקה מעמיקה שבוצעה על ידי גורמי הביטחון הרלוונטיים, ולא נמצא כל ממצא אחר המבסס מסקנה לפיה מדובר בנינוי הנושא מאפיינים ייחודיים של פגיעה בשלום הציבור או כיו"ב". כך, ותו לא.

52. הדברים מזכירים את טענת המשיבים בהליך זה, לפיה לא קיים מידע מודיעיני בעניינו של המשיב 3 שיצדיק להטיל עליו צווי הגבלה (פסקאות 132-133 לתגובה המקדמית). אכן, אין צורך במידע מודיעיני. המידע גלוי ופרוש בפני המשיבים וכלל הציבור. הוא מצוי בראיונות לתקשורת וסרטוני תדמית שבהם מכריז המשיב 3 בריש גלי על כוונותיו ויעדיו; הוא מצוי בהחלטות שיפוטיות בשורה של הליכים שנאלצו תושבי האזור לנקוט בבקשה למניעת הטרדה מאיימת; הוא מצוי בתחקירים עיתונאיים; הוא מצוי בתיעוד שצורף לתלונות למשטרה ולהליך זה, והועבר גם למפקדי החטיבות המרחביות שוב ושוב, ללא הועיל. התעלמות המשיבים 1-2 מן התשתית העובדתית היא מוחלטת. את מה שאינם רוצים לראות – הם אינם רואים, ובהמשך לכך אינם פועלים. בכך מתמצה חוסר הסבירות והמידתיות בהתנהלותם.

העתק פנייה בבקשה שלא לחדש את הקצאת שטח המרעה למשיב 3 מצ"ב ומסומן ע/3

העתק מכתב הייעוץ המשפטי במשרד הביטחון בעניין הימנעות מאכיפה במאחז המשיב 3 מצ"ב ומסומן ע/4

53. נסכם עד כה: משיבי המדינה אחראים במידה רבה להמצאות מאחזו של המשיב 3 במקומו. הם סייעו באופן עקבי להרחקת העותרים וחקלאים אחרים מאדמותיהם, ועיגנו חסימה שרירותית של דרך חקלאית בלב השטח החקלאי. חיילים סילקו את העותרים מאדמותיהם פעם אחר פעם, ואף עיכבו אותם ופגעו בציווד החקלאי, או עמדו מנגד כאשר המשיב 3 פגע בציווד פרטי. במענה לפניית חוזרות ע"י באות כוחם של העותרים הציבו המשיבים דרישה בלתי סבירה לתיאום כניסתם של החקלאים לאדמותיהם, והתעלמו מהבקשות לתיאום מועדי עבודה בפועל. בה בעת, הם התירו ואפשרו למשיב 3 להמשיך להכנס לאדמות הפרטיות לא-לו, באופן חופשי.

54. גם לאחר הגשת העתירה עמדו המשיבים בסירובם לסגור את החלקות הפרטיות בפני המשיב 3, על אף שאין מחלוקת שאסור לו לפלוש לחלקות אלה ולגרום בהן נזקים, וחרף הפגיעה הקשה בעותרים. החסימה שהציב בשטח המשיב 3 ניצבת עדיין במקומה. לעותרים לא הוצגה דרך חלופית באמצעותה יוכלו להגיע לאדמותיהם בכלים החקלאיים. בשטח ובפני גורמי האכיפה לא קיים כל סימון של גבולות ההקצאה למרעה שלה זכה המשיב 3, אשר מוסיף להסתובב בשטח ולהתעמר באוכלוסיית האזור כולו.

55. בד בבד עם כל אלה, המשיבים מתנערים מכל אחריות לתוצאות הישירות של החלטותיהם והתנהלותם, תוצאות שבמחירן נושאים עדיין העותרים ושכניהם. כעת הם טוענים כי אין בידם לסייע בהתמודדות עם הנזקים שנגרמו בשל כך וכי לא נפל פגם המצדיק התערבות בשיקול דעתם. פער אדיר מתגלע אפוא בין החוק עלי ספר, המחייב את המשיבים 1 ו-2 להגן על העותרים ועל כלל חקלאי ותושבי ואדי פארעה מפני המתקפות נגדם, להקצות להם אבטחה הולמת, ולהטיל מגבלות אפקטיביות על המתנכלים להם, לבין המתרחש בשטח.

ג. הפניית העותרים לפעול נגד המשיב 3 באפיק הפלילי אינה נוגעת לסעדים אשר בוקשו בעתירה

56. עתירה זו עוסקת במניעת גישה לאדמות על ידי משיבי המדינה בשיתוף פעולה עם המשיב 3. עמדנו לעיל על האופנים שבהם נמנעה הגישה על ידי משיבי המדינה במישרין, ובעקיפין. עמדנו גם על כך שהמשיב 3 מקיים קשרים בלתי אמצעיים עם חיילים המאפשרים לו להפעילם למטרותיו, ולייצר הטיה פסולה בנקיטת פעולות אכיפה למטרותיו. אף על פי כן, המשיבים מנסים לגלגל את האחריות לכתפי המשטרה, כאומרים – שמישהו אחר יעשה את העבודה.

57. בפן העובדתי, משטרת ישראל אינה מגיעה כמעט באף מקרה לשטח מושא העתירה. קריאות למוקד 100 מופנות לחטיבה המרחבית, וחיילים מתייצבים במקום, כך גם על פי האמור בכתב התשובה ובתגובה המקדמית. מנגד, נראה כי המשטרה אינם מעבירים לצבא מידע באשר לתלונות הרבות המוגשות נגד המשיב 3, שהרי כאמור, אין בפני גורמי הביטחון כל מידע באשר לפגיעה בסדר הציבורי.

השטחים החקלאיים נשוא העתירה מצויים בחלקם באזור B. כניסת כוחות המשטרה לשטח זה היא מחזה נדיר, והיא כרוכה בתיאום ביטחוני מוקדם הגוזל זמן יקר. ככל שכוחות אכיפה מתייצבים במקום האירוע על מנת לשמור על הסדר – אלה יהיו חיילים, כמעט בכל המקרים. מצב דברים זה עולה אף מתיאור האירועים מתוך יומן החטיבה, שהובא במסגרת התגובה המקדמית לעתירה.

58. בראש ובראשונה, סמכויות המשטרה לפעול באפיק הפלילי אינן מוציאות את המשיבים ידי חובתם לשמירה על שלטון חוק וסדר ציבורי בשטח, בזמן אמת, באמצעות הסמכויות שבידיהם. ההיפך הוא הנכון, המשיב 1 כחליף הריבון בשטח הוא האמון על שמירת הסדר ושלטון החוק בשטח הכבוש, וכל סמכות הנתונה למשטרה למטרות אלה מואצלת מידי.

59. שנית, נקיטת הליכים פליליים נגד המשיב 3 עצמו אינם בשליטת העותרים, והם אף אינם מוציאים מכלל אפשרות המשך התעמרות בעותרים על ידי יתר תושבי המאחז. כאמור בעתירה ובהודעות העדכון, מאמצים רבים נעשו על מנת להוביל לאכיפה פלילית נגד המשיב 3, אך ללא הועיל. פניות למשטרה נערכו בכל האירועים, שורה ארוכה של תלונות הוגשות שהעותרים הקדישו לכך זמן ומאמץ רבים ולעיתים נתקלו בסירוב לגבות את תלונתם.

העתק פנייה למשטרת ישראל מיום 29.1.26 בעניין סירוב לגבות תלונות מצ"ב ומסומן ע/5.

60. למיטב הידיעה – לא נעשה דבר בהמשך לאף אחת מהתלונות. העותרים אינם יכולים להמשיך להשקיע את כל מרצם בהגשת תלונות אשר אינן מובילות לדבר, ובה בעת לסבול מהפרת זכויותיהם. דרישה כזו אינה הגונה ואינה מציאותית. העדפת המשיבים להתנער מאחריות, ולשלוח את העותרים לנהל משחק "חתול ועכבר" בלתי נגמר אל מול שרביט – אזרח שאלימותו הוכחה, ומשחק שבו יחסי הכוח רחוקים מלהיות שווים, וברור מי המנצח, אינה פוטרת אותם מאחריותם לפי דין להשליט שלטון חוק. היא אינה פוטרת אותם מחובתם להגן על העותרים ועל יכולתם לקיים שגרת חיים סבירה ולהתפרנס. היא אף אינה פוטרת אותם מן האחריות לפעולות ומחדלי הצבא בהקשר הנוכחי.

61. שלישית, אין כל תוחלת מעשית לניסיון להטיל על המשטרה לאכוף את הדין על המשיב 3 באופן פרסונלי באמצעות הליכים פליליים, בעת שהמשיב 3 אינו פועל לבדו, אלא בסיוע ובאמצעות שותפיו להקמת המאחז, נערים המובאים לשהות בו ולרעות את הבקר בשדות שכנים, ובאמצעות חיילים המפעילים סמכויות אכיפה לפי בקשתו.

62. אף אם היה מוגש כתב אישום נגד המשיב 3, ואף אם בסופו של יום – לאחר זמן רב, הייתה מוטלת עליו סנקציה פלילית כלשהי שיש בה כדי להרתיעו באופן אישי, הדבר לא היה מסיר את האיום מעל חלקות העותרים מצד גורמים נוספים אלה, בבחינת ממשיכי הדרך ושותפים לאידיאולוגיה.

63. מבלי להפחית מחומרת מחדלי המשטרה בהיבט זה – מכל האמור עולה כי האפיק הפלילי נמצא חסר אפקטיביות, ואף ללא פוטנציאל לאפקטיביות לשם הגנה על זכויות העותרים לגשת לאדמותיהם.

64. כל שמבקשים העותרים הוא כי משיבי המדינה יחדלו לתת יד לסילוקם מאדמתם. בידי משיבי המדינה שפע סמכויות המאפשרות לעשות כן – ואפילו מבלי לפגוע באף זכות קנויה המוקנית למשיב 3. בפניהם קיים מידע רב, מעל ומעבר לרף הנדרש, המחייב אותם לפעול. כיוון שהמשיבים ממאנים לעשות כן, על אף התשתית העובדתית והמשפטית הברורה - התערבותו של בית המשפט נדרשת.

ד. צו מוחלט במבט צופה פני עתיד

65. הנה כי כן, רק בעקבות צו הביניים שהוציא בית המשפט הנכבד, הפעילו המשיבים את סמכותם והוציאו צו שטח צבאי סגור שהוצג לשרביט בסיוור משותף שלו עם מפקד החטיבה (דוגמה נוספת ליחסים

הקרובים בין הצבא לבין אדם שאין חולק שהוא מפר חוק שיטתי שמטיל אימה על סביבתו). במובן מסוים המהלך צלח שכן פלישותיו של שרביט אל אדמות העותרים בהליך זה פחתו במידת מה. מנגד, במקום להטיל טרור על העותרים עבר שרביט להטיל טרור על תושבים אחרים.

66. המסקנה היא שכאשר כופים על המשיבים בצו את הפעולה הנדרשת, המשיבים יכולים לעשות כן, אולם גם אז אין הם מפעילים את סמכויותיהם באופן מקיף ושיטתי, אלא רק בגבולות הגזרה בה נכפו לעשות כן.

67. צו הסגירה שהוצא בעקבות החלטת בית המשפט הנכבד תחום בזמן – עד סוף שנת 2026. שישה חודשים. האם העותרים יכולים להסתמך על המצב הקיים, להשקיע בשיקום הקרקע ותשתיות ההשקיה, ולחזור ולעבד את אדמותיהם בבוא הסתיו? האם הם יכולים לבטוח בכך שיבוליהם יהיו מוגנים? ניסיון העבר, וההתנהלות הנמשכת של שרביט ושל האחרים מול תושבים אחרים, מלמדים שרק צו מוחלט עשוי להבטיח זאת.

68. כך גם לגבי השער – נוכח הכשרתו המשפטית ע"י המשיבים, רק צו מוחלט ימנע את השימוש בו כחסם מוחלט בפני עיבוד החלקות המצויות מעבר לו.

69. והוא הדין בצו ביחס ליידוע כל הכוחות בשטחי המרעה המותרים לשרביט. הדרך הטובה ביותר להגן על הציבור היא למנוע את יציאתו מתחומי המרעה שהוקצו לו, ונימוקיהם המתחמקים של המשיבים מדוע לא לעשות כן – בפשטות אינם מובנים, אלא אם פעולותיו אלו נעשות ממילא בקריצה של הסכמה מצדם.

לנוכח כל האמור בית המשפט הנכבד יתבקש להפוך את הצו על תנאי למוחלט כאמור בפתח הדברים.

31 מאי 2026

---

הילה שרון, עו"ד

---

רעות שאער, עו"ד

ב"כ העותרים